

Türelem-tréning

Lekció: 2 Péter 1:16–2:3.18–22

Textus: 2 Péter 3:1-13

Hol van az ő eljövételének ígérete? A nemzetközi vallásbörzén a bibliai vallásosságnak van egy igen sajátos jellege, mégpedig az, hogy lényegét tekintve *ígéretekre* épül, arra ti., hogy valakinek, akit Isten magához szeretne kapcsolni megígér valamit. S vallásos embernek lenni a bibliai nyelven azt jelenti, hogy hinni abban, hogy ez az ígélet majd valamikor teljesülni fog. Bízni valamiben, ami még odébb van, ami most még nem valóság, csak a szavak, a beszéd szintjén létezik. Mondhatnám azt is, hogy a bibliai vallásosság lényege az, hogy nincs lezárva, mindig benne van az, hogy jön majd az újabb évad, s majd azzal talán megoldódik. Vagy nem.

Amikor arról beszélek, hogy az isteni ígélet – valami, ami még nincs – központi szerepet játszik, nemcsak sajátosan a keresztyén hitről beszélek, hanem általában a bibliai vallásosságról. Minden hívő ősatyjának tekintett Ábrahám is egy ígélet vonzásában indult el: „menj ki a te országodból, néped, családod közül, s majd adok neked egy másik országot és népet” (Gen 12). Izraelnek azt ígéri a Sinai-hegynél, hogy „neked adom a tejjel és mézzel folyó Kánaán nevű territóriumot” (Ex 19). Dávidnak azt mondja, hogy „örökre a te utódaidnak adom a jeruzsálemi királyi trónt” (2 Sám 7). S a sort folytathatjuk az Ószövetség számtalan más elszánt alakjával, akikre a Zsidókhoz írt levél 11. része úgy hivatkozik, hogy ők a legnagyobb hívők, hitigazi hősei, akik úgy haltak meg a maguk ígéreteivel, hogy sok esetben nem érték meg azok beteljesedését.

Nem oldódott meg a rejtély, nem ért véget a sorozat. S bár a Krisztus testetöltéséről vagy feltámadásáról hajlamosak vagyunk úgy gondolkodni, mint a *Megváltás története* című sorozatfilm utolsó évadjáról, az Újszövetségben olvasható forгатókönyv egyáltalán nem ezt az álláspontot képviseli. Hiszen jön az újabb csavar, hangzik az újabb ígélet a Vigasztaló elküldéséről, a tanítványok egyre gyarapodó megpróbáltatásairól, s arról, hogy még nem lett nyilvánvalóvá, hogy mivé leszünk (Róma 8). Sőt, még tovább spoilerez egy

készülő egészen új évadról, amelyben nagy nyomorúságok, s óriási katalizmák következnek, amelyben ott van az a jelenet is, hogy az ég és a föld tűz martalékvá válik, s mint egy nagy kozmikus tábortűz perjei, ropogva felszáll a füstben. De aztán majd egy új ég és új föld születik.

Nos, ezt a Szentírás nevű forгатókönyvet olvasva az az érzésünk, hogy a történetek főszereplője, az ember mindig egy jövőre tekintő ígéreten keresztül kapcsolódik a rejtőzködő Istenhez. Az igazi vallásosság veleje a hitmagatartás, az a viszonyulásmód, amely ebbe a még nem látható, ígéretek formájában rejtőzködő isteni szóba kapaszkodik bele. Az egyházi év utolsó vasárnapján, az ún. örökkévalóság vasárnapján az adventre készülünk, amely a maga rendjén szintén ezt az eléggé megfoghatatlan tényezőt, az ígéretet állítja a középpontba.

Ennek az ígéret-alapú vallásosságnak van azonban egy kardinális problémája. Mégpedig az, hogy rendkívül törekennyé, kiszolgáltatottá tesz. Hogy lehetne megvédeni egy olyan várat, amelynek az egyik kapuját mindig nyitva kell hagyni? Mi legyen azokkal a szántóföldekkel, amelyeket búzavetés után nem lehet mind bekeríteni? Ha valaki ártani akar, nyugodtan jöhet, míg mindenki alszik, konkolyt szórni a búza közé. S ha valaki gonosz szándékkal be akar jutni a nyitva hagyott ajtón, nem lesz nehéz besétálni.

2 Péter levelének címzettjeit is ilyen látogatókra készítik fel. 2 Péter 2-ben olvassuk: „Köztetek is lesznek hamis tanítók, akik veszedelmes eretnekségeket csempésznek be, s az Urat, aki megváltotta őket megtagadják (...) S sokan fogják követni kicsapongásaikat, s miattuk káromolni fogják az igazság útjait. Benneteket pedig szép szavakkal fognak kifosztani kapzsiságukban.” Ezt az utolsó mondatot (2:3) így is fordíthatnánk: „vásárt űznek belőletek”, „kereskedni fognak veletek”. Magyarán: ügyfelek lesztek.

Nem kevesebbről szól ez, mint arról, hogy a szellemi igazság is áruvá válik. Ha közelebbről megvizsgáljuk ezeknek a szellemi termékeket árusító üzletembereknek a biznisz portfólióját, akkor ilyen termékeket dobnak piacra mint, „szép szavak”, ami a görögben sokkal durvább, „plásztos logosz”,

szó szerint: plasztik beszéd, műbeszéd (2:3). Szabadságot ígérnek, miközben ők a romlottság szolgái (2:19), a testüket követik tisztátalan vágyaikkal (2:10), miközben a másik terméket, a tekintélyt megvetik, a dicsőséget pedig becsmérlik. (Még hogy az individualista világszemlélet valami modern találmány lenne!)

Ráadásul ezek „megváltott emberek” (2:1), akik a Szabadító megismerése által megszabadultak a világ förtelmeitől (2:20), ami azt is jelenti, hogy üzleti előnyre tettek szert, ismerik a belső nyelvezetet, a hálózat sérülékeny részeit, s bármikor olyan támadást indítanak, amely első látásra föl sem tűnik senkinek. Mint egy zsarolóvírus, amely előbb csak lappang a gépeden, adatokat gyűjt, hogy majd annál nagyobb erővel vigye végig azt a pusztítást, amelyre tervezték.

Pontosan abban van itt az óriási kockázat, hogy egy jövőbeli *ígéret* birtokosának olyan termékeket kínálnak, amely ugyanúgy néz ki, igaz, hogy műanyag, ázsiai fake, de már itt, már most hozzáférhető, azaz a hit velejét iktatják ki. Elhitetik azokat, akik nemrég szakadtak el a tévelygésben élőktől (2:18). Minek várni, minek visszafele számolni a napokat, esetleg majd megint újratekdeni a számolást, mert a futár még nem hozta meg a megígért csomagot? Az ígéretre épülő hit a keresztyén gyülekezetet, a hitben gyermeket, a türelmi intelligenciában még fejletlen keresztyén embert különösen kiszolgáltatottá, sérülékennyé teszi.

Mivel vétezhetsz fel magát ez ellen az, akit ígéretre alapozó hite eleve bizonyos fokú naivitásra ítél?

*

1. Használja a *tiszta gondolkodását*, amely a szent prófétákon és az apostolokon tájékozódik. A keresztyének hite olyan világ, ahol a logikát nem kell félretenni, sőt, használni kell! De a próféták és az apostolok logikáját, azt a megtisztított, megváltoztatott gondolkodásmódot, amelyet Isten lelke felébresztett bennünk (Róma 12:1). „Ez immár második levelem, amelyben emlékeztetés által ébresztgetem tiszta gondolkodásokat, hogy eszetekbe

jussanak, amit szent próféták előre megmondtak és az apostolok parancsoltak.” (3:1-2).

A gondolkodás a próféták mondásainak és az apostolok parancsainak fel-
emlegetése nyomán folyamatosan tisztul, csiszolódik. S minél többet olva-
sod őket, annál jobban tisztul. Mindkét említett személyiségtípus alapjel-
lemzője, hogy a saját társadalmukban felvállaltan egy másfajta lelkiületet
jelenítenek meg. Egyikük sem az érvényben levő hatalmi struktúrák része,
feladatukat nem biológiai ágon öröklik (mint a papok), de nem is az éppen
aktuális hatalom nevezi ki őket. Megbízásukat közvetlenül Istentől kapják,
ki-ki a maga damaszkuszi útján vagy galileai-tengere mellett. Ennek elle-
nére a próféták és apostolok nem az örökös ellenzékiek, akik a fennálló
rendnek mintegy természetüknél fogva, zsigerből mondanak ellent. Mert
mindig ott állnak királyok és uralkodók mellett, ha azok az isteni igazságos
világrendet érvényesítik, de küldetésük nemesebb annál, mintsem a hata-
lom kiszolgálói, a földi kormányzók szóvivői legyenek.

Az ilyen szellemiségű próféták és az apostolok olvasása tisztítja a gondol-
kodásodat. Ők Isten udvari költői. Amelyik udvar költőit olvasod, annak a
szellemisége fog átítatni, az fogja táplálni a neuronjaidat. Fel fogod ismerni
a különbséget a valódi és a hamisítvány között, az életet adó ige és a mű-
anyag beszéd között, a tápláló eledel és az okádék között. Tudni fogod, ér-
teni fogod mindazt, ami történik az utolsó időben.

**

2. Ismerd meg, hogy *hogyan gondolkodik Isten*. Hol van az ő megígért eljő-
vetele? Legyen eleve gyanús, ha valaki megpróbálná kijátszani egymással
szemben azt a gondolatot, hogy „veletek vagyok minden nap a világ végéig”
és „bizony, hamar eljövök”. Legyen eleve gyanús, ha valaki Isten gondolko-
dását a földi világunk törvényszerűségei nyomán akarná logikussá tenni.
Mert az Úrnál egy nap olyan, mint ezer esztendő. S ha esetleg ebből valaki
valamiféle kiliasztikus kronológiát szeretne felállítani, hozzáteszi, hogy
ezer esztendő pedig annyi nála, mint egyetlen nap. Ez az isteni speciális
relativitáselmélet Einstein előtti megfogalmazása.

Einstein óta tudjuk, hogy az idő nem mindenhol ugyanúgy telik el, vagyis az idő nem abszolút, nem mindenki ugyanúgy érzékeli. Ha egy dolog nagyon magas sebességgel mozog, az idő lassabban fog telni számára azokhoz képest, akik nyugalmi állapotban vannak. Sőt, az általános relativitáselmélet szerint a gravitáció is befolyásolja az időt. Erős gravitációs mezőben az idő lassabban telik el. (Olvasd el Stephen Hawking *Az idő rövid története* c. könyvét!)

Az inkarnációban, a Krisztus testtelésében bebizonyosodott, hogy Istennek más a térérzéke. 2 Péter 3 arról szól, hogy az időérzéke is más. A fizikai világunk adta korlátaink nyelvén ezt úgy tudjuk a magunk számára legegyszerűbben lefordítani, hogy Isten türelmes. Ez az ő természete. Ahogy már Mózesnek is elmondta: „Az Úr, az Úr irgalmas és kegyelmes Isten! Türelme hosszú, szeretete és hűsége nagy.” (Ex 34:6)

Az ígélet beteljesedésére való várakozás során fokozatosan hangolódunk rá az isteni világra, egyre közelebb kerülünk ehhez az isteni természethez. Csodálatos dolgot mond itt az ige: nem a beteljesedés, hanem a várakozás az, amely ráhangol minket Istenre, megérteti velünk az ő természetét!

Az időtudatosság az emberben kognitív szinten fokozatosan alakul ki a fejlődés különböző szakaszaiban.

- A csecsemők az időt nagyon közvetlenül és *azonnali élményekhez* kapcsolva élik meg (éhség, kényelmetlenség). Itt nincs múlt és jövő, itt csak a most van.
- Kisgyermekkorban (2-7 év) kezdjük egyre konkrétan megérteni az időt. Kezdjük felfogni a tegnap, ma és holnap fogalmát. Ez az időszak az is, amikor a gyerekek gyakran elkezdik használni az alapvető időjelzőket (reggel, délután, este).
- Középső gyermekkorban (7-11 év) tovább fejlődnek az idő megértésében, kezdik érteni a történések *sorrendjét* és az időtartam fogalmát. Kezdek érteni az órák, a hét napjai és a hónapok jelentőségét.

- Serdülőkorban (11-18 év) az idő-tudatosság tovább finomodik. Elkezdnek *tervezni* a jövőre vonatkozóan és megértik cselekedeteik hosszú távú *következményeit*.
- A felnőttek idő-tudatossága tovább fejlődik. Hatékonyan tervezhetnek hosszú távra, döntéseiket a jövő következményeire alapozhatják és hatékonyan tudják kezelni az időt. Az idő megértése absztraktabbá válik, és nagyobb időkereteket is magába foglalhat, például éveket vagy évtizedeket.

Az időhöz való viszonyulás és az időpercepció tehát kapcsolatban van a szellemi növekedéssel, a gondolkodás fejlődésével. Minél érettebb valaki, annál inkább tudatosul benne az idői dimenzió, annál inkább tud kezdeni valamit ezzel a dimenzióval. Annál feledtebb a távlati gondolkodás. Úgy gondolom, hogy lelki értelemben is igaz ez. A lelki fejlődésnek is vannak szakaszai: az azonnali szükségünk kielégítésére tekintő csecsemő-imáktól az isteni időfogalmak megismerésén át el kellene jutnunk a hatékony, hosszú távú gondolkodásra, ahol az ígéret tolődését nem rezignációval fogadjuk, hanem úgy fogjuk fel, mint lelki személyiségünket fejlesztő és érlelő türelem-tréning, amely révén egyre közelebb kerülünk a krisztusi érett korhoz (Ef 4:13).

Péter második levele azzal kezdődik (1:3-4), hogy az Ő isteni *ereje* mindenmel megajándékozott minket, ami az élethez és kegyességhez szükséges. Az isteni *ígéret*ek által pedig az isteni *természet* részesei lehetünk. Az ígéret az, amely az isteni természet részesévé tesz, mert miközben részt veszünk ezen a kompetencia-formáló türelem-tréningen, egyre inkább átformálódunk a hozzánk türelmes Isten ábrázatára. S ha ezen a téren még maradnának hiányosságaink, nemcsak az életfogytig tartó képzés, hanem egy egész örökkévalóság áll majd rendelkezésre, hogy lemaradásainkat pótoljuk.